

Inleiding

Inleiding

Een boekje over het opvoeden van een kitten kan niet zonder een hoofdstuk over belonen en straffen. Hoe reageer je als je kitten iets doet dan niet mag? Hoe leer je een kitten iets nieuws aan? Dat laatste kan alleen in kleine stapjes, net als toen je zelf hebt leren fietsen of zwemmen. Ook dat ging met vallen en opstaan, en hopelijk met veel beloningen en bemoedigende woorden.

Belonen of straffen?

Belonen en straffen vallen onder de 'leerprincipes'. De naam zegt het al, zij spelen een grote rol in het aanleren van nieuw gedrag. Die leerprincipes zijn universeel, ze gelden voor mens en dier, voor jong en oud.

De ideeën over belonen en straffen veranderen regelmatig. Vroeger was het heel normaal dat een kind een tik kreeg, tegenwoordig denken we daar anders over. Toch gaan veel mensen nog uit van straf als basis voor gedragsveranderingen, zeker bij dieren. Je moet een kat of hond laten zien dat je de baas bent, is de gedachte. Zelf willen we liever niet gestraft worden. Je zult een nieuwe taak op je werk niet sneller leren als je baas je straft voor je fouten. Een beetje compassie, geduld en wat uitleg daarentegen zorgen ervoor dat je dat wél kunt leren. En bij katten werkt dat precies hetzelfde.

Een uiting van onmacht

Straffen is vooral een uiting van

onmacht en/of frustratie van jezelf. De belangrijkste reden waarom straffen niet werkt is dat de kat het eenvoudigweg niet begrijpt. Als de kattenbak in zijn ogen vies is, dan zoek je als kat toch gewoon een schoon plekje op? Als je de kat vervolgens met de neus door zijn plas haalt, zal hij dat traumatisch vinden, maar hij zal beslist niet spontaan de associatie leggen met de kattenbak.

Regels

Natuurlijk moet een dier leren wat het wel en niet mag in huis. Elk huishouden heeft nu eenmaal regels. Bij het opstellen van die regels moet je rekening houden met wat een dier kan begrijpen. Je spreekt een peuter van twee jaar anders toe dan een opstandige puber van twaalf. Een kitten of kat is geen mens en kan ook niet denken als een mens. Het vraagt daarom een andere benadering. Bovendien zijn er dingen die je een kat niet af kunt leren, omdat het natuurlijk, 'ingebouwd' gedrag is. Je kunt ze wél aanleren om dat

gedrag, zoals krabben aan je meubels, op een geschiktere plek uit te voeren, dus niet aan je nieuwe bank maar wél aan de krabpaal. Nu komt belonen weer om de hoek kijken. Door de kat op het juiste moment te belonen kun je veel gedrag aanleren, zonder stress voor jezelf of het dier. En het voordeel? Het beklijft ook beter.

In de komende hoofdstukken ga ik verder in op belonen en straffen.

Belonen werkt altijd beter dan straffen